

УДК 657.6:005.334:346.3

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.201.343-349>**Лєга О.В.**

кандидат економічних наук

Полтавський державний аграрний університет

Leha Olha

PhD in Economic Sc.

Poltava State Agrarian University

<http://orcid.org/0000-0002-0989-8000>**Сіренко І.О.**

Полтавський державний аграрний університет

Sirenko Ihor

Poltava State Agrarian University

<http://orcid.org/0009-0003-2511-3247>

АУДИТ ДОГОВІРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА: ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЛАЄНСУ

У процесі дослідження запропоновано етапну методику аудиту договірної політики, що охоплює послідовність дій від ідентифікації договорів до формулювання висновків. Розроблено чек-лист аудитора та уніфіковану форму аудиту, яка передбачає бальну оцінку й узагальнення результатів перевірки. Створено матрицю ризиків для класифікації типових порушень за рівнем імовірності та ступенем впливу. Обґрунтовано доцільність інтеграції ESG-зобов'язань у зміст договірних зобов'язань підприємства як складової комплаєнс-політики. Узагальнено прикладні підходи до внутрішнього контролю на основі критичного аналізу актуальних наукових джерел, що дозволяє підвищити ефективність управлінських рішень у сфері договірної діяльності. У висновках підкреслено практичну важливість внутрішнього аудиту договірної політики як інструменту підвищення ефективності договірної роботи, мінімізації ризиків і забезпечення прозорості в умовах цифрової трансформації.

Ключові слова: внутрішній аудит, договірна політика, ризики, комплаєнс, блокчейн, смарт-контракти, ESG-зобов'язання, чек-лист, матриця ризиків, внутрішній контроль.

AUDIT OF THE COMPANY'S CONTRACTUAL POLICY: A TOOL FOR RISK MANAGEMENT AND COMPLIANCE ASSURANCE

In today's environment of increased regulatory oversight and the growing complexity of contractual, tax, and compliance-related risks, companies require effective tools for managing obligations. The implementation of internal audit for contractual policy is gaining particular importance as a mechanism for ensuring legal and financial resilience. Despite existing studies in digital technologies, audit reporting, risk management, and legal auditing, a comprehensive methodology for contract verification within internal control systems remains underexplored.

The purpose of this article is to develop and justify a methodology for the internal audit of a company's contractual policy as a tool for risk management, enhancing transparency in contractual operations, and ensuring compliance with internal regulations and corporate standards.

The methodological basis of the study includes general and special methods: analysis and synthesis for systematizing academic literature; comparative legal method for reviewing normative frameworks; induction and deduction for constructing the audit algorithm; expert evaluation for designing the checklist and audit opinion template; and graphical methods for visualizing the audit process and risk matrix.

The study proposes a step-by-step methodology for auditing contractual policy, covering the process from identifying contracts to formulating audit conclusions. A practical checklist and a unified audit form are developed, incorporating a scoring system for summarizing the results. A risk matrix is constructed to classify common violations by likelihood and impact. The integration of ESG commitments into contract content is substantiated as part of the company's compliance policy. Practical approaches to internal control are generalized based on critical analysis of current academic literature, enabling more effective managerial decision-making in contract management.

The conclusions emphasize the practical relevance of implementing internal audit of contractual policy to improve contract governance, minimize tax, legal, and compliance risks, and enhance corporate transparency amid uncertainty

and digital transformation.

Keywords: internal audit, contractual policy, risks, compliance, blockchain, smart contracts, ESG commitments, checklist, risk matrix, internal control.

JEL classification: M42, G32, K22, L51.

Постановка проблеми. У сучасних умовах посилення нормативно-правових вимог, зростання податкових і договірних ризиків, а також впровадження ESG-принципів у корпоративне управління [1], виникає необхідність перегляду підходів до організації та контролю договірної діяльності підприємств. Відсутність системного аудиту договорів призводить до порушень у сфері комплаєнсу, фінансових втрат, правових спорів та репутаційних втрат. У зв'язку з цим актуальним є запровадження внутрішніх механізмів аудиту договірної політики як інструменту підвищення ефективності управління ризиками та забезпечення відповідності внутрішнім політикам і зовнішнім вимогам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення теоретичних і прикладних аспектів внутрішнього аудиту договорів свідчить про зростаючу увагу дослідників до інтеграції цифрових інструментів, ризик-орієнтованого підходу та вимог комплаєнсу у сфері договірної політики підприємств. У ряді праць акцент зроблено на потенціалі технології блокчейн у забезпеченні прозорості та достовірності господарських операцій. Так, Lin Y.-C., Padliansyah R. та Wu P.-P. [2] дослідили ефективність децентралізованих систем у внутрішньому контролі на етапах продажів і закупівель, а Guo X., Zuo Y. і Li D. [3] довели доцільність використання смарт-контрактів для оперативного виявлення підозрілих транзакцій. Подібного висновку дійшла Roszkowska P. [4], обґрунтовуючи, що блокчейн, штучний інтелект і інтернет речей можуть стати ефективними інструментами попередження шахрайства. У свою чергу, Vijayakumar D. [5] зі співавторами запропонували модель блокчейн-аудиту даних у хмарному середовищі, яка має прикладне значення для цифрового супроводу договірної діяльності.

Окрему групу досліджень становлять роботи, які розглядають інформаційну цінність аудиторських звітів у контексті передачі ризикової інформації. Зокрема, Rogumb V.-A. та інші [6] виявили вплив розширеного аудиторського звіту на зменшення кредитного навантаження компаній, а Luo X., Luo Y. і Zhou J. [7] показали, що за умов підвищених ризиків аудиторів використовують менш шаблонні, більш інформативні КАМс, що відіграє важливу роль у процесі прийняття рішень інвесторами. Такі висновки є релевантними для формування внутрішніх процедур аудиту договорів, зокрема у випадках із високим рівнем відповідальності чи зобов'язань.

У вітчизняній науковій літературі простежується акцент на необхідності вдосконалення підходів до аудиту договірної політики в частині систематизації порушень та оцінки ефективності. Шкабрій Н.О. [8] запропоновано класифікатор порушень і критерії ефективності виконання договірних умов, що сприяє формуванню уніфікованих підходів до аудиту.

Смородина А.Є. [9] дослідила практику проведення правового due diligence ліцензійних договорів, запропонувавши чіткий алгоритм перевірки на основі законодавства України. Янчева Л.М. [10] зі співавторами запропонували концепцію аудиту розрахунків за товарними операціями на основі поєднання ретроспективного та превентивного контролю. У роботі Неживої М.О. [11] увагу зосереджено на аудиті договірної документації під час М&А-процесів, а Яловега Л. та Прийдак Т. [12] узагальнили механізми мінімізації податкових ризиків через підвищення якості договірної політики в умовах воєнного стану.

У контексті розширення змісту аудиту важливу роль відіграє включення нефінансових чинників. Дослідження Безкровного О.В., Канцедаль Н.А. та співавторів [1] окреслює виклики, що виникають при інтеграції ESG-показників у податкову звітність, та підкреслює значущість нефінансової інформації для фінансової довіри та репутаційної стабільності підприємства. Водночас, дослідження Дорогань-Писаренко Л. та колективу [13], попри зосередженість на цифровізації освітнього процесу, містить результати, що можуть бути адаптовані до створення цифрових аудит-інструментів у кризових умовах.

Таким чином, аналіз літературних джерел підтверджує актуальність поєднання цифрових технологій, правового аналізу та ризик-орієнтованих підходів у сфері внутрішнього аудиту договорів. Це формує науково-методичне підґрунтя для розробки цілісної методики аудиту договірної політики як інструменту управління ризиками, забезпечення юридичної надійності та підвищення ефективності договірної діяльності підприємств.

Попри наявні наукові напрацювання, слід зазначити, що тема внутрішнього аудиту договірної політики підприємств залишається недостатньо розробленою. У більшості досліджень увага зосереджена на загальних питаннях внутрішнього контролю, ризик-менеджменту чи застосуванні цифрових інструментів, тоді як системна методика аудиту саме договірної діяльності, з урахуванням юридичних, фінансових і комплаєнс-аспектів, перебуває на етапі становлення. Особливо актуальними залишаються питання розробки уніфікованих форм аудиту договорів, оцінки їх відповідності внутрішнім політикам підприємства, а також включення ESG-зобов'язань у структуру договірних зобов'язань.

У зв'язку з цим, проведене дослідження має на меті заповнити зазначену прогалину, запропонувавши практично орієнтовану методику внутрішнього аудиту договірної політики підприємства. Практична цінність розробленого підходу полягає у можливості його безпосереднього застосування в діяльності підприємств для ідентифікації ризиків, стандартизації аудиторських процедур, підвищення рівня прозорості договірної

роботи та формування надійної системи комплаєнсу.

Мета статті – обґрунтування доцільності впровадження внутрішнього аудиту договірної політики підприємства як інструменту управління юридичними, фінансовими, податковими та ESG-ризиками, а також розробка методичних підходів і практичних інструментів для його ефективної реалізації.

Виклад основних результатів дослідження. Аудит договірної політики є важливим елементом системи внутрішнього контролю, що забезпечує своєчасне виявлення правових, податкових, фінансових та комплаєнс-ризиків, які виникають у процесі укладення та виконання договорів. У контексті зростаючих вимог до прозорості, підзвітності та відповідності корпоративної діяльності ESG-принципам, аудит договірної політики набуває особливої актуальності.

Методика аудиту договорів передбачає застосування формалізованого підходу, який охоплює кілька етапів.

1. *Ідентифікація об'єкта аудиту.* На першому етапі формується перелік договорів, що підлягають аналізу. Вибір здійснюється за такими критеріями: високий обсяг фінансових зобов'язань; стратегічне значення контрагента; тривалість дії договору; попередня історія порушень умов; участь у зовнішньоекономічній діяльності; підвищений рівень потенційного ризику (за попередньою оцінкою).

2. *Аналіз змісту договору.* На цьому етапі перевіряється наявність та коректність основних положень договору: істотні умови (предмет, обсяг, строки, вартість, відповідальність); чіткість визначення сторін та реквізитів; порядок оплати, санкції за порушення умов; наявність форс-мажорних обставин; погодженість із чинним законодавством. Окремо перевіряється наявність положень щодо: порядку врегулювання спорів; відповідальності сторін за несвоєчасне виконання зобов'язань; обмежень щодо передачі прав/зобов'язань; конфіденційності та захисту інформації; ESG-зобов'язань (екологічних, соціальних, етичних положень — за потреби).

3. *Оцінка ризиків.* У процесі аудиту здійснюється якісна або кількісна оцінка ризиків, пов'язаних із конкретним договором. Основні типи ризиків: юридичний – нечітке формулювання умов, слабка відповідальність; податковий – відсутність обґрунтування ціноутворення, ризик перекваліфікації угоди; фінансовий – невідповідні умови оплати, відсутність гарантій; комплаєнс-ризик – невідповідність внутрішнім регламентам; репутаційний/ESG-ризик – співпраця з неблагонадійними контрагентами або ігнорування етичних зобов'язань.

Для формалізації оцінки може застосовуватись матриця ризиків, яка дозволяє класифікувати їх за рівнем імовірності та ступенем впливу.

4. *Оцінка відповідності внутрішнім політикам.* Договір повинен відповідати внутрішнім нормативним документам підприємства, зокрема: регламентам договірної діяльності; політикам затвердження та погодження договорів; положенням про фінансову дисципліну; вимогам служби безпеки та юридичного відділу.

На цьому етапі перевіряється, чи проходить договір усі етапи погодження, чи був юридично перевірений, та чи зберігається у відповідному реєстрі.

5. *Документування результатів аудиту.* Результати аудиту оформлюються у вигляді: типової форми аудиторського висновку по договору (із зазначенням виявлених ризиків, недоліків та рекомендацій); чек-листу перевірки умов договору; зведеного реєстру ризикових договорів (за рівнями ризику, типом контракту, контрагентом).

З метою мінімізації виявлених ризиків, ми пропонуємо впровадити внутрішній аудит договірної політики як регулярну контрольну процедуру, що дозволить систематично перевіряти відповідність договорів вимогам законодавства, внутрішніх регламентів та стандартів комплаєнсу.

Одним з ключових інструментів у цій процедурі є чек-лист аудитора договорів (табл. 1) – уніфікована форма контролю, яка дає змогу швидко оцінити рівень повноти, прозорості та захищеності договірних умов.

Таблиця 1

Чек-лист аудитора договорів

№	Критерій перевірки	Так / Ні	Коментар / Виявлені недоліки
1	Договір затверджено відповідальною посадовою особою		
2	Визначено предмет договору чітко, без двозначних формулювань		
3	Вказано обсяг, строки виконання, місце постачання/надання послуг		
4	Наявні чіткі умови оплати, включаючи валюти, строки, аванси		
5	Передбачено відповідальність сторін за порушення умов договору		
6	Визначено порядок врегулювання спорів		
7	Договір пройшов юридичну експертизу / погодження		
8	Проведено перевірку контрагента (KYC)		
9	У договорі передбачені положення щодо захисту конфіденційної інформації		
10	У договорі наявні або рекомендовані ESG-зобов'язання (екологічні, соціальні, етичні норми)		
11	Умови договору не суперечать внутрішнім політикам підприємства		
12	Договір зареєстровано у внутрішньому реєстрі		

Джерело: узагальнено на підставі [1-20]

Цей чек-лист може бути використаний як окрема форма перевірки або як складова частина ширшої форми аудиторського висновку. Його впровадження сприятиме: підвищенню якості управління договірними зобов'язаннями; зниженню ймовірності порушень; підвищенню рівня корпоративної відповідальності перед партнерами, державою та суспільством.

З метою стандартизації результатів перевірки,

рекомендується використовувати форму аудиту договору – (табл. 2), яка поєднує елементи якісної та кількісної оцінки. Вона не лише фіксує виявлені порушення, а й дозволяє присвоїти кожному договору оцінку ризику на основі балів, що дає змогу: виявити найбільш критичні договори; розставити пріоритети для доопрацювання; забезпечити обґрунтованість висновків аудитора.

Таблиця 2

Форма аудиту договору			
Реквізити договору		Значення	
Номер договору		Предмет	
Дата укладення		Сума/вартість договору	
Сторони договору		Період дії	
	Ризик-орієнтована оцінка (максимум - 24 бали)		
№	Критерій оцінки	Бал (0–2)	Коментар / Проблема
1	Чіткість формулювання істотних умов		
2	Наявність механізмів відповідальності сторін		
3	Визначені строки виконання та наслідки порушення		
4	Прозорі умови оплати		
5	Процедура врегулювання спорів визначена		
6	Проведена перевірка контрагента (KYC)		
7	Включені положення щодо захисту даних/конфіденційності		
8	ESG-зобов’язання включені або враховані		
9	Договір погоджено відповідальними службами (юридичний, фінансовий відділ)		
10	Договір зберігається у внутрішньому реєстрі		
11	Відповідність внутрішнім політикам підприємства		
12	Попередні випадки порушення умов по схожих договорах		
	Оцінка рівня ризику за сумою балів		
	Балів /Рівень ризику		Рекомендації
	0–8 (Високий)		Договір підлягає терміновому перегляду
	9–16 (Середній)		Доопрацювання та контроль
	17–24 (Низький)		Прийнятний, моніторинг
Загальний висновок аудитора			
Виявлені ризики:			
Рекомендації щодо усунення порушень:			
Відповідальні особи/служби:			
Термін повторного контролю:			

Джерело: узагальнено на підставі [1-20]

Ця форма може зберігатись в електронному або паперовому форматі й слугувати частиною внутрішнього комплаєнс-дос'є компанії. Її також можна адаптувати під аудиторські перевірки в межах ESG- або податкового аудиту.

З метою систематизації виявлених порушень у процесі аудиту договорів пропонується застосування матриці ризиків – (табл. 3), яка дозволяє класифікувати типові недоліки залежно від ймовірності їх виникнення та ступеня впливу на діяльність підприємства. Такий підхід дає змогу формалізувати ризик-орієнтоване управління та визначити пріоритетність реагування на виявлені загрози.

Ймовірність визначається за результатами попередніх аудитів, наявністю типових порушень у подібних

договорах, практикою застосування внутрішніх процедур. Вплив оцінюється за потенційними наслідками для підприємства: фінансовими втратами, податковими ризиками, порушенням договірних зобов'язань або репутаційними втратами.

Окремий вектор розвитку договірної політики - це інтеграція ESG-критеріїв (екологічних, соціальних, управлінських), яка розширює функціонал договору від правового документу до інструмента реалізації політики корпоративної відповідальності. Включення таких положень у тексти договорів сприяє управлінню ESG-ризиками, забезпечує відповідність міжнародним стандартам та формує довіру з боку партнерів, інвесторів і регуляторів.

Таблиця 3

Матриця ризиків у договірній політиці

	Низький вплив	Середній вплив	Високий вплив
Висока ймовірність	Порушення порядку внутрішнього погодження договору; Відсутність юридичної експертизи.	Відсутність санкцій за порушення строків; Невизначеність фінансових умов.	Відсутність істотних умов договору; Ризик визнання договору недійсним.
Середня ймовірність	Формальні порушення шаблону договору; Неточності у реквізитах.	Відсутність положень про порядок вирішення спорів.	Відсутність положень про захист конфіденційної інформації.
Низька ймовірність	Відсутність ESG-зобов'язань у незначних контрактах.	Неточності у строках, що не мають критичного значення.	Відсутність перевірки нового контрагента у високо-ризикових угодах.

Джерело: узагальнено на підставі [1-20]

Варто передбачати положення щодо: екологічного компоненту (E) – зобов'язання щодо ощадного використання ресурсів, дотримання екологічних стандартів і відкритої звітності; соціального компоненту (S) – гарантії недискримінації, безпеки праці, етичної поведінки та захисту персональних даних; управлінського компоненту (G) – виконання антикорупційних вимог, прозорість процедур, належна перевірка контрагентів.

Приклад формулювання ESG-зобов'язання у договорі: «Сторони зобов'язуються дотримуватися чинного екологічного, трудового та антикорупційного законодавства. У разі порушення зазначених зобов'язань інша сторона має право ініціювати дострокове розірвання договору.»

Переваги включення ESG-компонентів до договірної документації полягають у: зменшенні ESG-ризиків при роботі з підрядниками та постачальниками; підвищенні інвестиційної привабливості підприємства; відповідності міжнародним стандартам відповідального ведення бізнесу; формуванні культури прозорого і сталого партнерства.

Таким чином, аудит договірної політики з

урахуванням ризик-орієнтованого підходу та ESG-зобов'язань не лише забезпечує відповідність нормативним вимогам і стандартам комплаєнсу, а й створює додану цінність у процесах управління контрактами, сприяючи підвищенню фінансової, правової та репутаційної стійкості підприємства.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що договірна політика підприємств часто формується несистемно, без належної перевірки договорів на відповідність внутрішнім регламентам, законодавству та вимогам корпоративного комплаєнсу. Це створює суттєві податкові, юридичні та репутаційні ризики.

З метою їх мінімізації запропоновано: впровадити внутрішній аудит договорів як постійну контрольну процедуру; використовувати чек-лист аудитора для виявлення типових порушень; застосовувати форму аудиту договору з балами та висновком; класифікувати ризики за допомогою матриці оцінки; інтегрувати ESG-зобов'язання до стандартних шаблонів договорів. Реалізація цих інструментів сприятиме підвищенню ефективності договірної політики та зміцненню внутрішнього контролю на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Лега О.В., Безкровний О.В., Канцедал Н.А., Лиженков В.Г., Шейко А.Р. (2025). ESG-фактори та їх відображення в податковій звітності: виклики для аудиту. Актуальні питання економічних наук, Вип. 10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15314566>.
2. Lin, Y.-C., Padliansyah, R., & Wu, P.-P. (2025). The Adoption of Blockchain Technology on Company's Internal Control System in Sales and Purchasing Cycle. Journal of Emerging Technologies in Accounting, Vol. 22. No. 1. Pp. 65–83. DOI: <https://doi.org/10.2308/JETA-2023-062>.
3. Guo, X., Zuo, Y., & Li, D. (2025). When auditing Meets Blockchain: A study on applying blockchain smart contracts in auditing // International Journal of Accounting Information Systems, Vol. 56. Article 100730. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2025.100730>.
4. Roszkowska, P. (2021). Fintech in financial reporting and audit for fraud prevention and safeguarding equity investments // Journal of Accounting and Organizational Change, Vol. 17. No. 2. Pp. 164–196. DOI: <https://doi.org/10.1108/JAOC-09-2019-0098>.
5. Vijayakumar, D., Srinivasagan, K.G., & Vivekrabinson, K. (2025). Enhancing cloud storage security through blockchain-enabled data deduplication and auditing with a fair payment. Peer-to-Peer Networking and Applications, Vol. 18. No. 3. Article 147. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12083-025-01970-5>.
6. Porumb, V.-A., Zengin-Karaibrahimoglu, Y., Lobo, G.J., Hooghiemstra R., & De Waard D. (2021). Expanded Auditor's Report Disclosures and Loan Contracting. Contemporary Accounting Research, Vol. 38. No. 4. Pp. 3214–3253. DOI: <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12697>.
7. Luo, X., Luo, Y., Zhou, J. (2015). The communicative value of key audit matters in M&As: The effect of performance commitments. Journal of Contemporary Accounting and Economics, Vol. 21. No. 2. Article 100464. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2025.100464>.

8. Шкабрій, Н.О. (2014). Класифікатор порушень договору купівлі-продажу як основа методики внутрішнього аудиту. *Інтелект XXI*, № 6. С. 93–100.
9. Смородина А.Є. (2023). Правові аспекти та порядок проведення правового аудиту ліцензійних договорів за законодавством України. Серія: Право, Вип. 57. Т. 1. С. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-3322.57-1.18>.
10. Янчева Л.М., Акімова Н.С., Бойченко Н.В., Наумова Т.А. (2014). Концептуальний підхід до організації та методики проведення внутрішнього аудиту розрахунків за товарними операціями. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*, Вип. 1(19). С. 7–18.
11. Нежива М.О. (2021). Транспарентні тенденції аудиту договірних засад М&А. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конференції, (12.03.2021). Вінниця: ВНТУ, С. 748–749. URL: <https://surl.li/qqwnbw>.
12. Лега О., Яловега Л., Прийдак Т. (2022). Договірна політика та податкові ризики в умовах невизначеності. *Цифрова економіка та економічна безпека*, № 3. С. 41–46. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.3-8>.
13. Дорогань-Писаренко Л., Канцедаль Н., Красота О., Лега О., Прийдак Т., Яловега Л. (2024). Screen cast creation via Bandicam tools for supporting future economists' education during crisis events. *Information Technologies and Learning Tools*, Т. 2. № 100. С. 53–71. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v100i2.5807>.
14. Меліхова Т.О., Шарко Д.М. (2020). Удосконалення обліку і аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*, № 21–22. С. 30–36. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.21-22.30>.
15. Сіренко І., Лега О. (2024). Мінімізація ризиків договірної політики при укладенні ЗЕД-контрактів. *Цифрова економіка та економічна безпека*, № 1(10). С. 159–163. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.10-28>.
16. Мулик Я.І. (2018). Стан та перспективи розвитку аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*, № 2. С. 106–115.
17. Ужва А.М., Тімкова О.В. (2014). Ефективна модель аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства. *Економіка та держава*, № 12. С. 92–95.
18. Кібиш О. (2025). Аудит розрахунків з постачальниками, покупцями та замовниками як інструмент оцінки фінансового стану підприємства. *Сталий розвиток економіки*. № 1(52). С. 425–430. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-60>.
19. Чек-лист аудиту ESG: які ключові питання слід поставити для оцінки ризиків на підприємстві. URL: <https://ukraine-oss.com/chek-lyst-audytu-esg-yaki-klyuchovi-pytannya-slid-postavyty-dlya-oczinky-ryzykiv-na-pidpryyemstvi/>.
20. ESG-аудит для практичних висновків і зниження ризиків. URL: <https://www.dqsglobal.com/uk-ua/sertifikujte/esg-audit>.

References:

1. Leha, O.V., Bezкровnyi, O.V., Kantsedal, N.A., Lyzhenkov, V.H., & Sheiko, A.R. (2025). ESG-factory ta yikh vidobrazhennia v podatkovii zvitnosti: vyklyky dlia audytu [ESG factors and their reflection in tax reporting: challenges for audit]. *Current Issues of Economic Sciences*, No. 10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15314566>. [in Ukrainian].
2. Lin, Y.-C., Padliansyah, R., & Wu, P.-P. (2025). The adoption of blockchain technology on company's internal control system in sales and purchasing cycle. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, No. 22(1). Pp. 65–83. DOI: <https://doi.org/10.2308/JETA-2023-062>.
3. Guo, X., Zuo, Y., & Li, D. (2025). When auditing meets blockchain: A study on applying blockchain smart contracts in auditing. *International Journal of Accounting Information Systems*, No. 56. Article 100730. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2025.100730>.
4. Roszkowska, P. (2021). Fintech in financial reporting and audit for fraud prevention and safeguarding equity investments. *Journal of Accounting and Organizational Change*, No. 17(2). Pp. 164–196. DOI: <https://doi.org/10.1108/JAOC-09-2019-0098>.
5. Vijayakumar, D., Srinivasagan, K. G., & Vivekrabinson, K. (2025). Enhancing cloud storage security through blockchain-enabled data deduplication and auditing with a fair payment. *Peer-to-Peer Networking and Applications*, No. 18(3). Article 147. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12083-025-01970-5>.
6. Porumb, V.-A., Zengin-Karaibrahimoglu, Y., Lobo, G.J., Hooghiemstra, R., & De Waard, D. (2021). Expanded auditor's report disclosures and loan contracting. *Contemporary Accounting Research*, No. 38(4). Pp. 3214–3253. DOI: <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12697>.
7. Luo, X., Luo, Y., & Zhou, J. (2025). The communicative value of key audit matters in M&As: The effect of performance commitments. *Journal of Contemporary Accounting and Economics*, No. 21(2). Article 100464. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2025.100464>.
8. Shkabrii, N.O. (2014). Klasyfikator porushen dohovoru kupli-prodazhu yak osnova metodyky vnutrishnoho audytu [Classifier of contract violations as a basis for internal audit methodology]. *Intellect XXI*, No. 6. Pp. 93–100. [in Ukrainian].

Ukrainian].

9. Smorodyna, A.Ye. (2023). Pravovi aspekty ta poriadok provedennia pravovoho audytu litsenziinykh dohovoriv za zakonodavstvom Ukrainy [Legal aspects and procedure of legal audit of licensing agreements under Ukrainian law]. Law Series, No. 57(1). Pp. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-3322.57-1.18>. [in Ukrainian].

10. Yancheva, L.M., Akimova, N.S., Boichenko, N.V., & Naumova, T.A. (2014). Kontseptualnyi pidkhd do orhanizatsii ta metodyky provedennia vnutrishnoho audytu rozrakhunkiv za tovarnymy operatsiiamy [Conceptual approach to internal audit of trade transactions]. Economic Strategy and Prospects for Trade and Services, No. 1(19). Pp. 7–18. [in Ukrainian].

11. Nezhyva, M.O. (2021). Transparentni tendentsii audytu dohovirnykh zasad M&A [Transparent trends in auditing contractual foundations of M&A]. In Suchasni tendentsii rozvytku finansovykh ta innovatsiino-investytsiinykh protsesiv v Ukraini: materialy IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (12.03.2021) (pp. 748–749). Vinnytsia: VNTU. Retrieved from: <https://surl.li/qqwnbw>. [in Ukrainian].

12. Leha, O., Yaloveha, L., & Pryidak, T. (2022). Dohovirna polityka ta podatkovy ryzyky v umovakh nevyznachenosti [Contract policy and tax risks under uncertainty]. Digital Economy and Economic Security, No. 3. Pp. 41–46. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.3-8>. [in Ukrainian].

13. Dorohan-Pysarenko, L., Kantsedal, N., Krasota, O., Leha, O., Pryidak, T., & Yaloveha, L. (2024). Screen cast creation via Bandicam tools for supporting future economists' education during crisis events. Information Technologies and Learning Tools, No. 2(100). Pp. 53–71. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v100i2.5807>.

14. Melikhova, T.O., & Sharko, D.M. (2020). Udoshkonalennia obliku i audytu rozrakhunkiv z pokuptsiamy na pidpriemstvi [Improvement of accounting and audit of settlements with buyers at the enterprise]. Investments: Practice and Experience, No. 21–22. Pp. 30–36. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.21-22.30>. [in Ukrainian].

15. Sirenko, I., & Leha, O. (2024). Minimalizatsiia ryzykiv dohovirnoi polityky pry ukladenni ZED-kontraktiv [Minimization of contract policy risks in foreign economic agreements]. Digital Economy and Economic Security, No. 1(10). Pp. 159–163. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.10-28>. [in Ukrainian].

16. Mulyk, Ya.I. (2018). Stan ta perspektyvy rozvytku audytu rozrakhunkiv z postachalnykamy ta pidriadnykamy pidpriemstva [State and prospects of audit of settlements with suppliers and contractors]. Economics. Finance. Management: Topical Issues of Science and Practice, No. 2. Pp. 106–115. [in Ukrainian].

17. Uzhva, A.M., & Timkova, O.V. (2014). Efektyvna model audytu rozrakhunkiv z postachalnykamy ta pidriadnykamy pidpriemstva [Effective model of audit of settlements with suppliers and contractors]. Economy and State, No. 12. Pp. 92–95. [in Ukrainian].

18. Kibysh, O. (2025). Audyt rozrakhunkiv z postachalnykamy, pokuptsiamy ta zamovnykamy yak instrument otsinky finansovoho stanu pidpriemstva [Audit of settlements with suppliers, buyers and customers as a tool for assessing the financial condition of the enterprise]. Sustainable Development of the Economy, No. 1(52). Pp. 425–430. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-60>. [in Ukrainian].

19. StandardsChek-lyst audytu ESG: yaki kliuchovi pytannia slid postavty dlia otsinky ryzykiv na pidpriemstvi [ESG audit checklist: key questions to assess risks in the enterprise]. (n.d.). Ukraine Open Sustainability. Retrieved from: <https://ukraine-oss.com/chek-lyst-audyty-esg-yaki-klyuchovi-pytannya-slid-postavyty-dlya-oczinky-ryzykiv-na-pidpryyemstvi/>. [in Ukrainian].

20. ESG-audit dlia praktychnykh vysnovkiv i znyzhennia ryzykiv [ESG audit for practical findings and risk reduction]. (n.d.). DQS Global. Retrieved from: <https://www.dqsglobal.com/uk-ua/sertifikujte/esg-audi.t>. [in Ukrainian].